Nr 1. Kielce, dnia 15 czerwca 1928 r. Rok 1.

# GŁOS WIERZYCIELI

**Organ Związku Obrony Wierzytelności i Prawa Własności w Kielcach.**

Miesięcznik—wychodzi 15 każdego miesiąca. Skrzynka pocztowa № 25.

## Od Redakcji.

Po zorganizowaniu kilkunastu Oddziałów Związku Obrony Wierzytelności i Prawa Własności w Kielcach, do którego należy obecnie przeszło 3.000 członków, postanowiliśmy wydawać 15 każdego miesiąca pismo p. t. „Głos Wierzycieli" dla utrzymania stałego kontaktu Zarządu Głównego w Kielcach z członkami, jak również w celu informowania ich o pracach Związku, zmierzających do urzeczywistnienia postulatów, zakreślonych w Statucie Związku.

Zarządy Oddziałów, oraz poszczególni członkowie, proszeni są o rozpowszechnianie swego organu i o nadsyłanie sprawozdań z zebrań ogólnych członków, wieców i odczytów, urządzanych w sprawach dotyczących obrony poszkodowanych wojną i waloryzacją.

Pierwszy numer naszego pisma wydajemy w szczupłym formacie ze względu na brak odpowiednich funduszów. Nie wątpimy jednak, że przy zrozumieniu swych celów przez ogół poszkodowanych wierzycieli i przy ich poparciu zapisywaniem się na stałych prenumeratorów, następny numer będziemy mogli wydać w zwiększonym formacie.

**Wzywamy więc do prenumerowania „Głosu Wierzycieli".**

## Delegaci poszkodowanych wojną i waloryzacją u p. Marsz. Sejmu.

### Sejm żąda przedłożenia gotowych projektów odnośnych ustaw.

W dniu 14 — 18 maja b. r. obradowali w Warszawie, a następnie udali się do Sejmu delegaci Związków Obrony Wierzycieli, z p. adwokatem Władysławem Jeleńskim, prezesem Centralnego Związku Stowarzyszeń Obrony Wierzycieli w Warszawie.

Delegaci udali się do Sejmu z obszernemi memorjałami, dla zaznajomienia panów posłów, ze sprawą Wierzycieli w dniu 14 maja b. r. Posłowie przybyli do Warszawy na mające się odbyć o godzinie 4-ej po południu plenarne posiedzenie Sejmu. Po dłuższej konferencji z p. posłem D-rem Krzyżanowskim, profesorem Uniwersytetu z Krakowa, zostali delegaci zaproszeni na audjencję u p. Marszałka Sejmu Ign. Daszyńskiego.

Pan Marszałek Ign. Daszyński wyczerpująco informował się o postulatach Związków Obrony Wierzycieli, poszkodowanych wojną i waloryzacją. Pan Marszałek uznał słuszność sprawy i oświadczył, że Związki Obrony Wierzycieli, powinny jaknajrychlej wnieść na Jego ręce, wspólny i realny, gotowy projekt ustawy, regulującej odszkodowania wojenne, oraz osobny projekt ustawy, zmiany rozporządzenia waloryzacyjnego i przyrzeka, że o ile należy to do zakresu jego działania, dołoży starań, by projekt ten był jaknajrychlej przedmiotem dyskusji sejmowej. Przyczem p. Marsz. Daszyński zaznaczył, że według regulaminu Sejmowego, wniosek o wzięcie projektu pod dyskusję, musi być podpisany conajmniej przez 15 posłów.

Następnie delegacja udała się do wszystkich klubów poselskich, gdzie odbyto szereg konferencji, tak z prezesami klubów, jakoteż i z poszczególnymi panami posłami.

Z uznaniem podkreślić należy, że prawie wszyscy posłowie zapewniali szczerze delegatów o poparcie ze swej strony, na plenum Sejmu uważając, iż postulaty Związków Obrony Wierzycieli są słuszne.

# Fatalne skutki rozporządzenia o waloryzacji.

Rozporządzenie o waloryzacji z dn. 14.V 1924 r., w swych skutkach jest szkodliwe nie tylko dla pokrzywdzonych jednostek, lecz i dla całej Rzeczypospolitej.

Jednem z najfatalniejszych następstw rozporządzenia o przerachowaniu, jest zanik zaufania. Z tem następstwem Rząd, wydając rozporządzenie, zbyt mało się liczył, ale które obecnie coraz silniej odczuwa.

Rozporządzenie to jest bowiem policzkiem, wymierzonym wszelkiej łojalności wobec obowiązujących przepisów ustawowych, wszelkiej dyscyplinie obywatelskiej, zamiłowaniu w solidnej i szarej pracy w skrzętnej i zapobiegliwej oszczędności, które są wyłącznemi czynnikami bogactwa narodów.

Rozporządzenie to wynagradza tych, co wbrew obowiązującym przepisom o obrocie walutowym, swój majątek umieszczony może przed wojną w listach zastawnych lub książeczkach wkładowych, wczas wymienili na bezpieczniejsze dolary lub franki szwajcarskie, (tym zresztą dano dalszą nagrodę w formie ułatwionego udziału w założycielstwie Banku Polskiego,) tych co w brew postanowieniom karnym ustawy o ustanowieniu marki polskiej prawnym środkiem płatniczym w Rzeczypospolitej, wzdragali się przyjąć zapłaty swoich wierzytelności w relacji tą ustawą nakazanej, albo przyjmując zastrzegli sobie jednak prawo dochodzenia nadwyżki — premjuje, tych, co wyzyskując spadek marki polskiej do absurdalnego poziomu, spłacili wierzycieli, dając im jedynie miljonową część zawierzonych sobie wartości, a z drugiej strony karze wierzycieli, którzy w poczuciu lojalności do ustaw wówczas obowiązujących, taką zapłatę bez zastrzeżeń przyjęli. To nagrodzenie czynów zabronionych, przy równoczesnem ukaraniu tych którzy byli niczem innem, jak tylko objawem ślepego i bezgranicznego posłuszeństwa obowiązującym ustawom, pociągnęło za sobą daleko idącą utratę zaufania, bo utratę zaufania do Państwa, jako stróża bezpieczeństwa mienia.

Omawiane rozporządzenie zrujnowało wszystkich tych obywateli, którzy mienie swe lokowali nie w nieruchomościach, nie w towarach, ukrywanych nieraz w tajnych magazynach wyczekujących wzrostu cen i nie nabywanych pokątnie dolarach i innych silnej wartości walutach, lecz w pożyczkach państwowych, obligacjach, kasach oszczędności, bankach, kasach, sierocych i t. d.

Jeżeli do tego dodamy fundacje przeznaczone na cele kulturalne, naukowe, mas, które dawniej służyły tak wybitnie rozwojowi nauki, kształceniu wielutysięcznych rzesz polskiej młodzieży, leczeniu i utrzymywaniu wielu tysięcy chorych, kalek, starców, wdów i sierot, to dostrzeżemy, że omawiane rozporządzenie wyzbyło nas jednem pociągnięciem pióra niemal całego naszego kulturalnego i cywilizacyjnego dorobku, na który złożyły się: wysiłek umysłowy, praca, zapobiegliwość i oszczędność wielu pokoleń, dorobku tworzonego w ciągu licznych dziesiątek a może i setek lat.

Rozporządzenie to jest wielką krzywdą dla społeczeństwa, albowiem sankcjonuje niesłuszne wzbogacenie tych, co zdewaluowanym pieniądzem spłacili swe w lepszej walucie zaciągnięte zobowiązania, umożliwia tym co ich jeszcze nie zwrócili, wzbogacenie się przez spłatę tylko nieznacznej części tego, co są dłużni, a wzbogacając tym sposobem szczęśliwych dłużników, obdarzając ich niezasłużenie mieniem drugich, którzy zawinili tylko tyle, że ufali Państwu jako stróżowi praworządności i sprawiedliwości.

d. c. n.

## Oddziały Związku Obrony Wierzyt. i Prawa Własności

**Zarząd Główny — Kielce, ul. Sienkiewicza № 67.**

1) Oddział w Kielcach—ul. Sienkiewicza 67.
2) „ „ Opocznie—Stare Miasto № 2.
3) „ „ Włoszczowie
4) „ „ Częstochowie—II-ga Aleja
5) „ „ Radomiu
6) „ „ Radomsku
7) „ „ Chełmie—Lubelska № 52.
8) „ „ Kowlu—ul. Sadowa № 14.
9) „ „ Hrubieszowie—3-go Maja 15.
10) „ „ Włodzimierzu Wołyńskim—ul. Konstytuc. 17, Marca 6.
11) Oddział w Siedlcach—Florjańska № 16.
12) „ „ Białej Podlaskiej—ul. Piłsudskiego № 4.
13) „ „ Łukowie—Siedlecka № 9.
14) „ „ Łucku—Traugutta № 13.
15) „ „ Krasnymstawie—Lubelska № 1.
16) „ „ Dubnie—Czackiego № 1.
17) „ „ Równem—Budkiewicza № 5.
18) „ „ Radzyniu—Międzyrzecka 34.
19) „ „ Brześciu n/Bugiem — ul. Dąbrowskiego № 50.
20) „ „ Zamość ul. 3-go Maja № 7.

# W sprawie przyznania nowej akredytywy w wysokości 100.000 zł. na odbudowę zniszczeń wojennych.

Na skutek wzmożonych wpływów gotówkowych z daniny lasowej które dosięgły z terenów Województwa Lubelskiego w II kwartale b. r. kwoty 481.000 zł., a spowodowanych energicznem ściąganiem tego podatku przez władze administracyjne, Ministerstwo Robót Publicznych po wyczerpaniu poprzedniej akredytywy w wysokości 1-go miljona złotych, przyznanego w czasie od listopada 1927 roku do marca 1928 roku, oraz stu tysięcy złotych, przyznanych na miesiąc kwiecień 1928 (porównaj poprzedni komunikat w № 17-ym Wojew. Dz. Urz. poz. 179) przydzieliło obecnie na dalszą akcję odbudowy powiatów zniszczonych Lubelszczyzny sumę 100.000 zł., jako kredyt na miesiąc maj. Kwota ta została rozdzielona przez Urząd Wojewódzki stosownie do stopnia zniszczeń w sposób następujący:

| | | | |
|---|---|---|---|
| 1) | dla pow. | Włodawskiego | 30.000 zł. |
| 2) | „ „ | Hrubieszowskiego | 20.000 „ |
| 3) | „ „ | Bialskiego | 15.000 „ |
| 4) | „ „ | Konstantynowskiego | 10.000 „ |
| 5) | „ „ | Tomaszowskiego | 15.000 „ |
| 6) | „ „ | Krasnystawskiego | 10.000 „ |

Sumy te zostaną rozdzielone przez Pożyczkowe Komisje Odbudowy, działające pod przewodnictwem Starostów i będą wypłacone w ciągu miesiąca czerwca b. r. przez Państwowy Bank Rolny na zlecenie tychże Starostów tym poszkodowanym przez wojnę rolnikom, którzy dotychczas nie byli w stanie o własnych siłach odbudować domów mieszkalnych, a zamieszkują w ziemiankach, prowizorycznie skleconych mieszkaniach, lub komornem.

# Schematyczny projekt ustawowego uregulowania szkód wojennych w Polsce.

Państwo Polskie, pragnąc przyjść z pomocą swym obywatelom, którzy wypadkami wojennemi zostali na swym majątku zniszczeni, w uwzględnieniu traktatów pokojowych w St. Germain i Wersalu, mocą których ustalone zostały w formie prawnej wypłaty odszkodowań wojennych przez poszczególne państwa europejskie, które uczestniczyły w wojnie światowej, wydaje ustawę przyznającą częściowe wynagrodzenie obywatelom Państwa Polskiego, za poniesione przez nich szkody wojenne.

Wynagrodzenie za szkody wojenne uskutecznione zostanie w sposób bezpośredni i pośredni.

1) W sposób bezpośredni, wydaje Państwo Polskie długoterminowe obligacje o zabezpieczeniu pupilarnem z programem losowania na 50 lat na zasadach pożyczki konwersyjnej. Obligacje te oprocentowane spłacalne częściowo będą co roku drogą losowania na zasadach państwowej renty indemnizacyjnej.

Na spłatę tej renty wstawia się rok rocznie do budżetu państwa Polskiego kwotę 20.000.000 zł.

Na wysokość wynagrodzenia za powstałe szkody wojenne ustanawia się dekresję, która będzie miała pełnę zastosowanie przy wymiarze tych odszkodowań, jak to podaje niżej umieszczona tabela degresyjna:

| | | |
|---|---|---|
| Przy szkodach | do 10.000 zł. | 100 proc. |
| „ „ | od 10.000 do 20.000 zł. | 50 „ |
| „ „ | od 20.000 do 30.000 zł. | 40 „ |
| „ „ | od 30.000 do 40.000 zł. | 30 „ |
| „ „ | od 40.000 do 50.000 zł. | 10 „ |
| „ „ | od 50.000 do 60.000 zł. | 5 „ |
| „ „ | od 60.000 do 70.000 zł. | 4 „ |
| „ „ | od 70.000 do 80.000 zł. | 3 „ |
| „ „ | od 80.000 do 90.000 zł. | 2 „ |
| „ „ | od 90.000 do 100.000 zł. | 1 „ |

Przy następnych 100.000 zł., jako sumy odszkodowawcze należy stosować tę samą tabelę degresyjną.

Począwszy od 200.000 zł., przypadających poszczególnym poszkodowanym tytułem sum odszkodowawczych ustanawia się maximum wynagrodzenia w wysokości 50.000 zł., niezależnie od wysokości szkód, jakie dany osobnik wskutek działań wojennych poniósł.

2) W sposób pośredni:

a) przez częściowe odpisanie zaległych sum podatkowych na poczet wynagrodzenia za straty wojenne.

b) przez udzielanie kredytów w państwowych bankach, t. j. w Banku Gosp. Krajowego i w Banku Rolnym ze specjalnem uwzględnieniem w pierwszym rzędzie zniszczonych wojną warstatów pracy, gospodarstw rolnych i w końcu najbardziej zniszczonych na majątku ruchomym.

Sumy odszkodowawcze wypłacone już niektórym obywatelom Państwa Polskiego należy przy wypłacie odszkodowań z tytułu niniejszej ustawy potrącić z ogólnych sum odszkodowawczych urzędowo stwierdzonych, niezależnie od tego czy na poczet swych odszkodowań wypłaconą została gotówka, czy też w materjale (n. p. budowlanym lub t. p.)!

Od siebie dodajemy: Projekt powyższy, został opracowany na żądanie Sejmowej Komisji prawniczej i tam złożony dla przedstawienia w głównych zarysach sposobu rozwiązania sprawy odszkodowań wojennych.

# Petycja do Pana Ministra Skarbu.

Zarząd Główny Związku Obrony Wierzytelności i Prawa Własności w Kielcach w dniu 13.VI 1928 r. wystosował następujące pismo do Pana Ministra Skarbu celem przywrócenia terminu rejestracji listów zastawnych b. rosyjskiego Państwowego Banku Szlacheckiego oraz świadetcw b. rosyjskiego Banku Włościańskiego jak również innych pokwitowań instytucyj kredytowych oraz innych instytucyj państwowych i prywatnych na zdeponowane listy zastawne względnie świadectwa tych Banków.

# Z Oddziałów.

## Zebranie Członków Związku Obrony Wierzytelności i Prawa Własności.

Na terenie miasta Białej Podlaskiej powstał oddział bardzo doniosłej instytucji, dla osób mających przedwojenne lokaty, a których wojna, a następnie różne rozporządzenia pokrzywdziły. Instytucja ta pod nazwą Zw. Obrony wierzytelności i prawa własności ma na celu przyjść z pomocą wierzycielom i sprawy te regulować. W tym celu w Białej Podlaskiej odbyło się zebranie członków Zw. Obrony wierzytelności i prawa własności. Zebranych było około 100 osób. Zebranie rozpoczęło się o godzinie 13 i pół z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie, 2) Wybór prezydjum, 3) Referat o znaczeniu organizacyjnym Związku i t. p. 4) Przyjęcie statutu do wiadomości, 5) Wybór Zarządu, 6) Wolne wnioski.

Zebranie zagaił p. Gadomski Paulin, oraz przywitał zebranych w imieniu oddziału Siedleckiego, a w imieniu oddziału Łukowskiego p. Strzałkowski Czesław.

Na przewodniczącego wybrano p. Pietrasińskiego na asesorów pp.: Sebejka i Strzałkowskiego, oraz na sekretarza p. Gadomskiego.

Pan Koniuszy, delegat Związku Głównego Zarządu w Kielcach, organizator wygłosił referat o znaczeniu organizacyjnem Związku oraz o długach przedwojennych, waloryzacji i o dekrecie z dnia 14-go maja 1924 roku.

Do Zarządu zostali wybrani jednogłośnie pp. Bobowski, Laskowski, Kamiński, Pichoniuk i Kutasiewicz.

W wolnych wnioskach pan Potykanowicz postawił wniosek, aby do Zarządu weszli członkowie, którzy mają jaknajwiększe poszkodowania, lecz większością głosów pozostali w Zarządzie wyżej obrani. Następnie postanowiono wysłać „Rezolucję“ do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Rady Ministrów, Marszałka Sejmu, Ministra Sprawiedliwości, Ministra Skarbu i do Władz Administracyjnych w miejscu.

Rezolucja brzmi:

Zgromadzeni na ogólnem zebraniu członkowie Związku Obrony Wierzytelności i Prawa Własności w Kielcach, oddział w Białej Podlaskiej dnia 13 maja 1928 roku w sali kina-teatru „Miraż“ domagają się.

1) Uchylenia Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 maja 1924 roku, którem kasuje się prawo cywilne i narusza art. 99 Konstytucji z dnia 17 marca 1921 r.

2) Pożyczki hipoteczne, wekslowe, bankowe, wkłady w Kasach Oszczędnościowych powinny być przerachowane tak, aby nie naruszył mienia wkładającego.

3) Przywrócić listom zastawnym Ziemskim i Miejskim normalną ich wartość.

4) Kasy Oszczędnościowe Gminne i Parafjalne przywrócić do tej formy, jaka istniała przed wojną. Wkłady przedwojenne czy wojenne powinny być uregulowane sumiennie i sprawiedliwie.

5) Otworzyć po bankach i kasach długoterminowy kredyt na przystępne procenta dla pokrzywdzonych wojną i waloryzacją.

6) Pożyczkę Państwową wypuszczoną przez Ministerstwo Skarbu w postaci asygnat uregulować w pełnej wartości wpłaconych przez osobnika pieniędzy.

7) Żądamy wydania prawa, co do przerachowania sprawiedliwego, sumiennego niegodzącego w niczyje dobro, niepartyjnego, z którego toleruje się dłużnika, a wierzyciela gnębi się, i to pożądane w najbliższym czasie, bo skutku przerachowania, nawet profesor Zol i p. Grabski nie spodziewali się, że w wyniku swej pracy cały kraj wpakują w ekonomiczną nędzę.

Następują podpisy obecnych członków.

# Od Zarządu Głównego

## Związku Obrony Wierzytelności i Prawa Własności w Kielcach.

Podajemy do wiadomości członków i wszystkich zainteresowanych, że na wszelkie zapytania, nadsyłane listownie pod adresem Związku Obrony Wierzytelności i Prawa Własności w Kielcach, odpowiadać będziemy w „Głosie Wierzycieli“, dla odciążenia pracy personelowi biurowemu.

Redaktor: STANISŁAW PEWNICKI. Wydawca: Zw. Obr. Wierzyt. i Prawa Własn. w Kielcach.

Druk. Kiel. Sp-ki Wydawniczej, Sienkiewicza 15.